

Saksprotokoll

Utvalg: Utvalg for næring og teknikk
Møtedato: 24.02.2004
Sak: 0006/04

Resultat:

Arkivsak: 04/00133
Tittel: **SAKS PROTOKOLL: HØRING - FORSLAG TIL NY LOV OM SKOGBRUK**

Behandling:

Vedtaket var enstemmig

Vedtak:

Siljan kommune vedtar uttalelsen til forslag til ny lov om skogbruk slik det framkommer av sakens hovedpunkter og saksutredning.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Halgeir Bergland
Arkivsaksnr.: 04/00133

Arkiv: V70

HØRING - FORSLAG TIL NY LOV OM SKOGBRUK

Rådmannens innstilling:

::: Sett inn innstillingen under denne linja ↓

Siljan kommune vedtar uttalelsen til forslag til ny lov om skogbruk slik det framkommer av sakens hovedpunkter og saksutredning.

::: Sett inn innstillingen over denne linja ↑

... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓

Saksdokumenter:

Forslag til ny ”Lov om skogbruk (skogbrukslova)”. (vedlagt)

Område som ikkje er med i den nye lova. (vedlagt)

”Forskrift om miljøtilpasninger i skogbruket”, høringsutkast. (vedlagt)

”Lov skogbruk og skogvern av 21. mai 1965” (skogbruksloven) med senere endringer. (ikke vedlagt)

Hovedpunkter:

§ 4. Skogeigar sitt forvaltaransvar

Kommunen deler departementets syn på nødvendigheten av en hjemmel til å fastsette en egen miljøforskrift.

En slik miljøforskrift bør basere seg på tidligere utkast fra desember 1997. Som nevnt under § 19, bør det vurderes nøye om denne miljøforskriften kan samordnes med gjeldende ”forskrift om miljøplan”, av 15.01.2003, som gjelder for jordbruket.

§ 6. Forynging og stell av skog

Kommunen finner det riktig å støtte en endring i lova slik at skogeiers ansvar for god foryngelse kommer klarere frem, og å gi mer konkrete retningslinjer for tilfrerdsstillende foryngelse i form av en forskrift som tar opp spørsmål knyttet til treslag, plantetal o.l. En forutsetter at departementet etablerer retningslinjer for kontroll som gir et mest mulig objektivt bilde av situasjonen i den enkelte kommune.

§ 8. Hogst og måling

Departementet har i 2.setning tatt med hensyn som har stor verdi for friluftslivet. Kommunen ser positivt på dette, men mener en slik formulering hører naturlig hjemme i en egen miljøforskrift.

§ 9. Førebyggande tiltak

Kommunen mener § 9, siste ledd slik den er foreslått er en naturlig konsekvens av foryngelsesplikten slik den er formulert i § 6, og har ingen prinsipielle innvendinger.

§ 14. Innbetaling til skogfond

Kommunen ser ikke uten videre behovet for en utvidelse av grunnlaget for avsetning til skogfond og foreslår derfor at følgende strykes i § 14, 2. ledd: ”.... , og ved skogeigaren sin bruk av virke til å dekkje eige behov i samband med verksemd som gjeld jord og skog”.

Kommunen ønsker at departementet utarbeider klare retningslinjer og kriterier for fritak for plikten til å innbetale til skogfond.

En ser det som ønskelig at flest mulig skogeiere omfattes av § 14, tredje ledd.

§ 19. Tilsyn, kontroll og rapportering

Kommunen ber departementet vurdere hvorvidt det vil være formålstjenlig og rasjonelt for enkelt-skogeiere dersom KSL-ordningen (Kvalitets-System i Landbruket, som per i dag er et frivillig kvalitetssystem i jordbruket) utvides til også å gjelde skogbruket, evt. om den planlagte miljøforskriften for skogbruket blir samordnet med gjeldende ”forskrift om miljøplan” av 15.01.2003, som gjelder for jordbruket.

§ 21. Straff og tvangsgebyr

Kommunen deler departementets syn på at følgende formulering i gjeldende lov § 52 ikke videreføres: ”Overtredelse påtales ikke uten begjæring av skogoppsynet.”

Saksutredning:

Faktiske opplysninger:

Landbruksdepartementet sender med dette ut forslag om ei ny ”Lov om skogbruk”, til høring.

Lova skal erstatte ”Lov om skogbruk og skogvern av 21.mai 1965”.

Ei ny lov om skogbruk blei varsla i St.meld nr. 17 (1998-99) ”Verdiskapning og miljømuligheter i skogsektoren” (Skogmeldinga). Stortinget behandla Skogmeldinga våren 1999, og hadde da mellom anna følgende merknad:

”Komiteen har merket seg at Regjeringen legger opp til å starte arbeidet med ny skogbrukslov, med klare bestemmelser om et bærekraftig skogbruk og en langsiktig ressursforvaltning. Komiteen er enig i at de skogpolitiske utfordringene krever et moderne og funksjonelt juridisk rammeverk. Det er viktig at en ny skogbrukslov blir en næringslov hvor prinsippet om frihet under ansvar opprettholdes. Loven må også gi klare rammer for de miljøhensyn som påhviler skogbruket, og som er en viktig del av den enkelte skogeiers forvalteransvar. Den nye skogbruksloven må også videreføre en skogadmininstrasjon på kommune- og fylkesnivå med en organisasjon og kompetanse som gjør det mulig å følge opp regelverket og de skogpolitiske mål på en god måte regionalt og lokalt.”

Den nye lova skal regulere skogbruk som næring og stimulere til verdiskapning med grunnlag i skogressursene. Siktemålet med forslaget er å etablere et moderne og juridisk funksjonelt rammeverk for forvaltning av skogressursene.

Forslaget til ny lov innebærer en klar forenkling av gjeldende lovgivning om skogbruk.

Gjeldende lov har 58 paragrafer, mens den nye loven får 22 paragrafer.

Departementet foreslår at den nye loven skal ha følgende formål:

”Denne lova har til formål å fremme ei berekraftig forvaltning av skogressursane i landet med sikte på verdiskapning, og å sikre det biologiske mangfaldet, omsyn til landskapet, friluftslivet og kulturverdiane i skogen.”

I forbindelse med høringa gjør departementet oppmersom på følgende:

”Lovutkastet omfatter forslag om heimlar for forskrifter for m.a. omsyn til miljø og for forynging av skog. Det er ønskeleg at høringsinstansane òg gir sitt syn på aktuelt innhald og detaljeringsgrad i slike forskrifter.”

Den vidare saksutredninga omhandlar bare de paragrafene kommunen har kommentarer til.

§ 4. Skogeigar sitt forvaltaransvar

(utdrag)

”Skogeigaren har ansvaret for at alle tiltak i skogen blir gjennomførte i samsvar med føresegnene i denne lova og dei forskriftene som blir gitt i medhald av lova. Skogeigaren skal ha oversikt over og pliktar å ta omsyn til miljøverdiane ved alle tiltak i skog. Skogeigaren har og ansvaret for at dei som gjer arbeid i skogen rettar seg etter lova, forskriftene og miljøansvaret.

Departementet kan gi nærare forskrifter om dei omsyna skogeigaren skal ta i høve til skogproduksjonen og det biologiske mangfaldet, landskapet, friluftslivet og kulturverdiane.”

§4 tydeliggjør skogeiers overordnede ansvar for å administrere og følge opp tiltak i skogen. Ved å lovfeste at skogeier skal ha oversikt over og ta hensyn til miljøverdier ved alle tiltak i skog, gjør en det nødvendig at skogeier og andre som skal utføre arbeid i skogen har kunnskap om miljøverdiene og at denne kunnskapen legges til grunn for alle tiltak. Det ligger i dette at skogeieren aktivt må skaffe seg kunnskap om skogen sin og de verdiene den har, og kunne redgjøre for de valg som ligger til grunn for forvaltningen. Denne formen for kompetanseheving finner en å være positiv.

Lovteksten presiserer at skogeieren også har ansvaret for at de som utfører arbeidet i skogen forholder seg til loven, forskriftene og miljøansvaret. Forholdet mellom skogeier og den vedkommende leier til arbeidet tilhører avtaleretten. Dette er med andre ord et privatrettslig forhold mellom skogeier og entrepenør/arbeidstaker.

Slik kommunen ser det vil en slik bestemmelse være klargjørende og forenkende når det gjelder ansvarsforholdene ved ulike tiltak i skog.

I 2.ledd i §4 har departementet formulert en hjemmel til å fastsette en forskrift om miljøhensyn knyttet til ulike tiltak i skogbruket.

I siste halvdel av 1990-talet ble det etablert og gjennomført et samarbeidsprosjekt (Levende Skog) i skogsektoren. Målet for prosjektet var å medvirke til å styrke tilliten både nasjonalt og internasjonalt til at skogindustrien Norge har basis i et bærekraftig og miljøvennlig skogbruk med evne og vilje til langsiktig forvaltning av skogressursene. Levende Skog la frem et sett kriterier, indikatorer og standarder (retningslinjer) for et bærekraftig skogbruk. Standardene er senere lagt til grunn for sertifiseringen av skogbruket.

Sertifiseringen er i all hovedsak i verksatt etter modeller som bygger på ISO 14001 og de nevnte standardene for bærekraftig skogbruk som Levende Skog lagde.

Ved Stortingets behandling av Skogmeldinga uttalte komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre; "...at det er nødvendig med klare miljøbestemmelser i lov- og regelverket for skogbruk".

Departementet mener at det er nødvendig å ta inn en klar hjemmel til å fastsette en miljøforskrift og departementet tar sikte på å fastsette en slik miljøforskrift parallelt med iverksetting av den nye loven.

Kommunen deler her departementets syn.

I forbindelse med høringen til ny skoglov ber departementet om høringsinstansenes syn på innhold og detaljeringsgrad i en slik forskrift.

I desember 1997 sendte Landbruksdepartementet et utkast til miljøforskrift til høring, denne ble senere trekt tilbake i påvente av en fullstendig gjennomgang av saksfeltet i forbindelse med en ny skogbrukslov.

Kommunen mener at dette utkastet gir et godt grunnlag for en miljøforskrift.

§ 6. Forynging og stell av skog

(utdrag)

"Skogeigaren pliktar å syte for tilfredsstillande forynging etter hogst, og å sjå til at det er samanheng mellom hogstform og metode for forynging. Nødvendige tiltak for å leggje til rette for forynging skal setjast i gang innan 3 år etter at hogsten er skjedd.

Dersom skogeigaren ikkje rettar seg etter dette, avgjer kommunen om skogeigaren skal påleggjast å setje i verk tiltak for å sikre at arealet blir forynga.

Departementet kan fastsetje nærare forskrifter om forynging og stell av skog, under dette krav til tilfredsstillande forynging, om skifte av treslag, bruk av utanlandske treslag, grøfting i skog, gjødsling av skog, bruk av plantevernmidde i skog og frø- og planteforsyninga i skogbruket."

1. ledd slår fast skogeiers ansvar når det gjelder foryngelse og stell av skog. Loven skal i første rekke synliggjøre skogeiers plikt til å forynge skog etter hogst og planlegge foryngelsen samtidig med hogsten. Regelen gir klart uttrykk for at en ikke aksepterer snauhogst på arealer som av naturlige eller økonomiske grunner ikke lar seg forynge på tilfredsstillende måte.

Kommunen gis videre hjemmel for å pålegge skogeieren tiltak for å sikre at arealet blir forynga.

Skogoppsynets årlige resultatkontroller viser at ca 20% av det arealet som er forynga i senere år ikke er tilfredsstillende satt i stand med tanke på oppbygging av ny skog.

Beregninger for Oppland fylke (ca. 1990) viser at hogstfelt som ikke blir plantet i gjennomsnitt ligger 20 år uten tilfredsstillende foryngelse.

Disse arealene som er "utlagt til naturlig foryngelse" utgjør ca 45% av det årlige foryngelsesarealet.

I Øyer kommune (1977) var 25% av alle hogstflater eldre enn tre år uten tilfredsstillende foryngelse.

Med bortfall av statstilskudd til planting og fallende tømmerpriser er det ikke grunn til å tro at dette forholdet uten videre vil bedre seg.

NIJOS har for Hedmark fylke beregnet en nedgang i langsiktig produksjonsnivå på i underkant av 1,0 mill m³ og en nedgang i langsiktig skogsinntekt på over 150 mill kr med en sterkt redusert kulturinnsats og et tynningsfritt skogbruk.

På bakgrunn av dette finner en det derfor riktig å støtte en endring i lova slik at skogeiers ansvar for god foryngelse kommer klarere frem, og å gi mer konkrete retningslinjer for tilfredsstillende foryngelse i form av en forskrift som tar opp spørsmål knyttet til treslag, plantetal o.l.

En ser det som svært positivt at sammenhengen mellom hogstform og metode for foryngelse vektlegges i lovteksten. Dette er også itråd med ønsket om et vokestedstilpasset skogbruk.

Når det gjelder minstekrav til tetthet (planter pr. dekar) bør forskriften legge til grunn ett plantetall pr. daa (uavhengig av treslag) som skiller mellom hogstklasse I og II for bonitet 8 (60 planter/daa) og ett plantetall pr. daa som skiller mellom IIa og IIb for øvrige boniteter (115 – 130 planter/daa). Jmf. ”Handbok for planlegging i skogbruket”.

Retningslinjene bør også ta opp noe mer om ansvaret for oppfølging av foryngelsen med ulike tiltak, blant annet best mulig tetthet og fordeling av riktig treslag med hensyn til kvalitetsproduksjon og miljøkvaliteter.

En forutsetter at departementet etablerer retningslinjer for kontroll som gir et mest mulig objektivt bilde av situasjonen i den enkelte kommune.

En ser det videre som en fordel å få en forskrift om plantevernmidler som er hjemlet i skoglov og ikke i ”Lov om plantevernmiddel m.v.”.

§ 8. Hogst og måling

(utdrag)

”Det skal sytast for at bruk av stigar, løyper og andre ferdselsårer ikkje blir unødvendig vanskeleggjort for allmenta etter at hogsten er avslutta. Kommunen kan påleggje skogeigar å rette opp køyreskadar eller andre skadar etter tiltak i skogen”.

Departementet har i 2.setning (sitat) tatt med hensyn som har stor verdi for friluftslivet. Kommunen ser positivt på dette, men mener en slik formulering hører naturlig hjemme i en egen miljøforskrift.

Kommunen ser det som ønskelig at § 16 1. ledd i gjeldende lov opprettholdes.

”I yngre tilfredsstillende skog må det bare foretas slik avvirkning som er tjenlig for dens videre gunstige utvikling produksjons- og kvalitetsmessig sett. Annen avvirkning – f.eks foryngelseshogst – må bare finne sted med tillatelse av skogoppsynet.”

§ 9. Førebyggande tiltak

(utdrag)

(Der beiting av vilt fører til vesentlege skader på skog som er under forynging, eller der beiting er ei vesentleg hindring for å overhalde plikta til å forynge skog etter § 6 i denne lova, kan kommunen fastsetje ei tolegrense for beitetrykket.)

Departementet viser til at det i enkelte områder kan oppstå ubalanse i forholdet mellom skogproduksjon og viltbeite, og at storviltet kan gi store beiteskader på skogen. Erfaringer viser at en svært stor bestand av elg kan gjøre det vanskelig å forynge skogen, særlig furtuskog.

Departementet har derfor drøfta om det er akuelte å gi en hjemmel i den nye skogbruksloven som gir anledning til å sette en grense for den påvirkningen av skogen som beiting kan

medføre. Denne vil eventuelt kunne virke sammen med lover og forskrifter gitt med hjemmel i viltloven.

Departementet ber om at høringsinstansene gir sitt syn på om det er nødvendig med regler om dette i skogbruksloven.

Kommunen mener § 9, siste ledd slik den er foreslått er en naturlig konsekvens av foryngelsesplikten slik den er formulert i § 6, og har ingen prinsipielle innvendinger.

§ 14. Innbetaling til skogfond

(utdrag)

”Skogfond er ei tvungen fondsavsetjing som skal gi skogeigaren eit betre grunnlag for å finansiere eit berekraftig skogbruk.

Skogeigaren skal setje av middel til skogfondet ved sal, oreiging eller anna overdraging av hogd eller framdrive virke eller av tre på rot, ved skogeigaren sin bruk av virke for vidare sal eller anna overdraging, og ved skogeigaren sin bruk av virke til å dekkje eige behov i samband med verksemd som gjeld jord og skog.

Fylkesmannen kan frita ein skogeigar frå plikta til å innbetale til skogfond etter første ledd dersom det er urimeleg å krevje slik innbetaling, og skogeigaren kan vise til at det blir utført investeringsarbeid i skogen som minst svarar til den innbetalinga som er pliktig.”

Departementet viser til at den nye lova bruker begrepet skogfond om de midlene som skogeierene skal sette av og føre tilbake til skogen gjennom langsiktige investeringer. Gjeldende lov betegner dette som skogavgift.

2. ledd i § 14 medfører en innskjerping i plikta til avsetting til skogfond i forhold til § 41 1. ledd i gjeldende lov.

Kommunen ser ikke uten videre behovet for en utvidelse av grunnlaget for avsetting til skogfond og foreslår derfor at følgende strykes i § 14, 2. ledd ”... , og ved skogeigaren sin bruk av virke til å dekkje eige behov i samband med verksemd som gjeld jord og skog”.

Kommunen ønsker at departementet utarbeider klare retningslinjer og kriterier for fritak for plikten til å innbetale til skogfond.

En ser det som ønskelig at flest mulig skogeiere omfattes av § 14, tredje ledd.

Dette følger av at skogloven er en lov som vektlegger prinsippet om ”frihet under ansvar”, denne friheten bør da også innbefatte friheten til å disponere over egne midler innenfor de rammer som loven for øvrig setter.

Det vil være en ubetinget fordel dersom kommunen kan redusere sin aktivitet innenfor den ”bankvirksomhet” som i dag bedrives i forhold til skogavgiftskonti og innestående midler.

Kommunen ser det også som ønskelig at følgende formuleringer i §§46 og 47 i gjeldende lov beholdes: ”Ved hogst fastsatt av jordskifteretten bestemmer denne hvilken skog avgiften skal brukes til fordel for.” og ”Departementet kan gi bestemmelser om fordeling av innestående avgifter ved overdragelse av del av skogeiendom og ved deling av slik eiendom på annen måte.”

§ 19. Tilsyn, kontroll og rapportering

(i sin helhet)

”Kommunen skal føre tilsyn med at føresegnene i lova blir haldne, og kontrollere at vedtak med heimel i denne lova blir gjennomførte.

Departementet kan gi forskrifter om den kontroll kommunen skal føre, samt om internkontrollar i skogbruket og om rapportar frå desse.”

Departementet mener at kontrollfunksjonene i skogbruket må være utformet slik at de samlet sett blir mest mulig kostnadseffektive. Det gjelder både de private i form av sertifiseringsløsninger og den offentlige resultat kontrollen.

Departementet har derfor kommet til at det er ressurseffektivt både for næringa og skogbruksmyndighetene å harmonisere og koordinere den samla kontrollinnsatsen. Økt vekt på internkontrollsystemer gjør slik harmonisering og koordinering mulig. På dette grunnlaget forslår departementet en hjemmel for å gi nærmere retningslinjer om den kommunale kontrollen, og hvilke krav som kan stilles til skogeier sin internkontroll og rapporter fra disse.

Kommunen ber departementet vurdere hvorvidt det vil være formålstjenelig og rasjonellt for enkelt skogeiere dersom KSL-ordningen utvides til også å gjelde skogbruket.

En ser det også som ønskelig at § 54 i gjeldende lov opprettholdes; *”Enhver skogeier plikter å finne seg i at skogoppsynet foretar sådan undersøkelse og befaring av eiendom som oppsynet finner påkrevet for å håndheve denne lov eller bestemmelser gitt i medhold eller opprettholdt ved loven. Skogeieren eller hans fullmektig skal så vidt mulig være varslet på forhånd.”.*

§ 21. Straff og tvangsgebyr (utdrag)

”Den som forsettleg eller aktaust bryt eller medverkar til brot på føresegnene i denne lova, eller pålegg gitt i medhald av forskrifter eller vedtak med heimel i lova, straffast med båter eller fengsel i inntil eit år.”

Gjeldende lov § 52 innebærer av lovbrudd ikke påtales uten etter krav fra skogoppsynet. Dette innebærer at berørte interesser oppfatter mulighetene for å melde og påtale brudd på skogbruksloven som svært begrenset. Dette har medført mistillit til skogbruksmyndighetene i enkelte saker der skogbruksmyndighetene ikke har påtalt forhold som andre interesser har hatt ønske om å få klargjort. Departementet mener at denne forutsetningen for straffeforfølgning ikke samsvarer med prinsipp i tiden om en open forvaltning, innsyn og medvirkning og at den derfor ikke bør videreføres i en ny lov.

Kommunen deler departementets syn på at følgende formulering i gjeldende lov § 52 ikke videreføres: *”Overtredelse påtales ikke uten begjæring av skogoppsynet.”*

[... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑](#)